

Lektsioonid: 2Kn 20:1–7; Mk 9:17–29

Pihikõne: Gl 4:4

Jutlus: 1Kr 10:12–13

Laulud: 216 (1–5); 327 (1–4, 5); 325 (1–6); 77 (1–4)

Niisiis, kes enese arvab seisvat, vaadaku, et ta ei langeks! Senini pole teid tabanud muu kui inimlik kiusatus. Aga Jumal on ustav, kes ei luba teid kiusata rohkem, kui te suudate taluda, vaid koos kiusatusega valmistab ka väljapääsu, nii et te suudate taluda.

Tänane kirjakoht algab manitsusega ettevaatuseks: see, kes arvab, et tema ja Jumala vahel on kõik asjad korras, vaadaku, et ta end ei peta. Apostel Paulus on just enne seda manitsust toonud lugeja ette hoiatavaid lugusid Iisraeli rahva minevikust. Ta meenutab, kuidas Jumala imelist väge ja kaitset koges Egiptusest lahkumisel ja kõrberännakul kogu Iisraeli rahvas, ent enamik neist ei jõudnud töötatud maale oma uskmatuse pärast. Samuti meenutab Paulus, et mõned neist hakkasid ebajumalaid kummardama, mõned aga nurisesid, et neid on ilmaasjata oma mugavast kodust välja viletsusse viidud. Ja Jumal karistas neid, nii et nad ei jäänud püsima.

Kõik need ebajumalakummardajad ja nurisejad olid aga ometi Aabrahami lapsed, kellele Jumal oli töötanud suuri asju ja kellel enda arvates oli küllaga põhjust Jumala ees õige olla. Ometi ei arvestanud Jumal seda äravalitust.

Käisin eile vaatamas Stefano Massini näidendit „Lehman Brothers”, mis näitab ühe juudi perekonna majanduslikku edulugu ja langust 164 aasta jooksul. Etendusest kostis mitmeid kordi kindel veendumus, et need juudi mehed on ju Jumala soosikud, kuna kuuluvad äravalitud rahva hulka. Ja ometi see finantsdünastia langes.

Ka Jeesus ütleb Mk 13:35–36: „valvake nüüd, sest te ei tea, millal majaisand tuleb, kas öhtul või keskööl või kukelaulu ajal või varahommikul, et ta äkitselt tulles ei leiaks teid magamas.“ Ja ütleb Mäejutluse lõpus, et kes ta sõnu kuuleb, aga nende järgi ei tee, „sarnaneb rumala mehega, kes ehitas oma maja liivale. Ja sadas paduvihma ja tulid veevood ja puhusid tuuled ning söötsid vastu seda maja ja see varises ja selle kokkuvarisemine oli ränk.” (Mt 7:26–27) Ning apostel Paulus ütleb 1Kr 8:2: „Kui kellelegi tundub, et ta on midagi tunnetanud, siis ta pole veel tunnetanud, kuidas peab tunnetama.“

Miks tuleb inimestele selline võlts usukindlus? Üks põhjus on arvatavasti see, et inimene on sattunud eksiarvamusele oma usu tugevusest teatud kogemuste tõttu. Me rääkisime eelmisel pühapäeval kiusatustest, millesse kõik inimesed elus paratamatult satuvad. Kiusatusi on aga erineva raskusega. Võib-olla on inimene teatud kiusatustest oma elus tõepoolest jagu saanud. Võib-olla on ta jagu saanud kiusatusest öelda teda solvanud inimesele teravusi. Või loobunud paastuajal liha söömast. Või on inimene suutnud hoiduda pattudest mida Paulus loetleb siinsamas kirjas eespool 1Kr 6:9j: „ei kõlvatud ega ebajumalateenijad, ei abielurikkujad ega lõbupoisid ega meestepilastajad, ei vargad ega ahned, ei joodikud ega pilkajad ega riisujad päri Jumala riiki!“ Või on inimene terve elu suutnud enda arvates pidada Jumala kaksikkäsku: armasta oma Jumalat üle kõige ja oma ligimest nagu iseennast – just nagu rikas noormees Jeesuse tähendamissõnas.

Kui inimene millestki sarnasest hoiduda suutnud, siis ta hakkab arvama, et tema usul pole vigagi, ja muutub enesekindlaks. Aga apostel meenutab meile meie kirjakohas: „Senini pole teid tabanud muu kui inimlik kiusatus.“ Millist kiusatust Paulus siin mõtleb ja milline on siis see võimalik „mitteinimlik kiusatus“?

Inimlik kiusatus on ehk kõik see, mis seostub inimese füüsilise eksistentsiga, käegakatsutavaga. Ja ühtlasi sellega, mille üle inimene omab justkui näilist kontrolli. Võib-olla on sedasorti kiusatus seotud mingite reeglite täitmisega või nende vastu eksimisega.

Nt on inimlik kiusatus eksida Kümne käsu vastu. Või siis Kümne käsu süvendatud nõuete vastu nagu seda esitab Jeesus oma Mäejutluses. Näiteks Mt 5:21–22: „Te olete kuulnud, et muistsele põlvele on öeldud: Sa ei tohi tappa! ja igaüks, kes tapab, peab minema kohtu alla. Aga mina ütlen

teile: Igaüks, kes oma venna peale vihastab, peab minema kohtu alla, kes aga oma vennale ütleb: „Tola!”, peab minema ülemkohtu alla, kes aga ütleb: „Sina jäle!”, peab minema tulepõrgusse.“

Või siis veelgi karmim asi Mt 5:38–39: „Te olete kuulnud, et on öeldud: Silm silma ja hammas hamba vastu! Aga mina ütlen teile: Ärge pange vastu inimesele, kes teile kurja teeb, vaid kui keegi lööb sulle vastu paremat põske, keera talle ka teine ette!“ Ja nii edasi.

Neid käske on raske täita, kuid siiski jääb mulje, et nad on täidetavad. Sest nad eeldavad justkui inimese enda otsust: kas ma jätan oma terava hinnangu inimesele ütlemata või mitte? Kas ma jätan kurjale kurjaga vastamata või mitte? Jne.

Kuid millised on siis need „mitteinimlikud“ kiusatused, millele Paulus siin vihjab?

Ilm 3:10 ütleb Issand Filadelfia kogudusele: „Et sa oled hoidnud minu ootamise sõna, siis hoian ka mina sind läbikatsumistunni eest, mis on tulemas kogu ilmamaa peale, et katsuda läbi ilmamaal elavaid.“ Teisisõnu räägib Issand siin kiusatuse tunnist, mis on tulemas kogu ilmamaa peale. Milline kiusatuse tund see võib olla?

Võib-olla on see ahistus, millest Jeesus räägib Mt 24:21–22: „Sest siis on nii suur ahistus, millist pole olnud maailma algusest kuni praeguse ajani ega tule enam iial. Ja kui nende päevade arvu ei kahandataks, siis ei pääseks ükski, aga valitute pärast kahandatakse neid päevi.“ Võib-olla on „mitteinimlikud“ ka need katsumused, millest kõneleb Ilmutusraamat – need, mis tulevad viimseil päevil.

Nende kiusatuste ees on inimene kaitsetu. Ta on siis nagu mingite temast kõrgemate jõudude meelevallas olev mängukann. Nagu puuleheke, mida tuul pillutab nagu ainult soovib. Ja siin pole mingit kasu inimese hetkeusust, sest selle kohta enam keegi ei küsi. Kõik, millele saab loota, on juba varem tehtud. Ilm 20:15 on öeldud: „Keda iganes ei leitud olevat eluraamatusse kirjutatud, see visati tulejärve.“ Võib-olla on see „mitteinimlik“ kiusatus, millele Paulus vihjab seotud millegi sellisega, mille puhul päästab ainult inimest identifitseeriv sissekanne Eluraamatusse?

Kui aga siiani on Paulus rääkinud n-ö käsust, siis nüüd järgneb evangeelium. „Aga Jumal on ustav, kes ei luba teid kiusata rohkem, kui te suudate taluda, vaid koos kiusatusega valmistab ka väljapääsu, nii et te suudate taluda.“

Lihtsalt imeline teade, kas pole! Jumal, kes on oma Poja Jeesuse Kristuse läbi öelnud Jh 10:27–28 „Minu lambad kuulevad minu häält ja mina tunnen neid ja nad järgnevad mulle ning ma annan neile igavese elu ja nad ei hukku iialgi ning keegi ei kisu neid minu käest“, peab oma sõna. Jumal on ustav Karjane, kes ei lase oma lammastel – temasse uskuvail inimesil – hukkuda. Jah, nad võivad sattuda kiusatusse, mis tunduvad vahel liigagi rängad. Võib-olla ongi need „mitteinimlikud“ kiusatused, kosmilised ahistused, millest eelnevalt rääkisin. Kuid Jumal ei jäta oma karja maha ka siis, kui seda tabavad suurimad võimalikud kiusatused. Tema teab iga lamba suutlikkust ja võimeid, ning toimib Hea Karjasena.

Aga kes võivad loota Jumala ustavusele? Ikkagi ainult need, kes on Jumala töötuse usus vastu võtnud. Need, kes pole Jumala kutset kuulda võtnud, ei saa ka eeldada, et nad võivad tulla kutsumata, kui neil see järsku pähe tuleb. 2Pt 2:9: „Nii oskab Issand küll jumalakartlikke kiusatusest välja kiskuda, ülekohtusi aga nuhtlemiseks kinni pidada kohtupäevani.“

Tänase pühapäeva teema on „Palve ja usk“. Kui meile on antud usk, siis palvetagem, et me jääksime kindlaks oma usule Heasse Karjasesse. Küllap õpetab Tema meid uskuma nii, et me ei lange ja jääme püsima meile osaks saavaid kiusatustes – nii inimlikes kui mitteinimlikes. Muud lootust meil ju polegi!

Aamen.